

СУЧАСНІ АРХЕОЛОГІЧНІ ЗНАХІДКИ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Луніна К. О.

Науковий керівник – методист в.к. Очкурова Н. О.

Харківський національний університет радіоелектроніки

(61166, Харків, пр. Науки, 14, каф. українознавства, тел. (057) 702-18-98)

The purpose of this work is to systematize archeological finds of modern period. There were ancient peoples many years ago. They lived, worked, looked for food, had their customs and traditions. And now, when time passed by, we, modern society, want to figure out what was long ago: were that peoples nimble, how did they understand what beauty is, when made jewelries, how did they brought up their children and many other questions.

Археологічні дослідження території України є важливим джерелом знань про минуле нашої країни. Метою роботи є проаналізувати сучасні археологічні знахідки для вивчення різних періодів історії України.

Людина – творець сучасності. Маючи ідею, вона створює щось нове, покращує старе та невпинно крокує у майбутнє. Кожна обізнана та поважуюча себе людина намагається не тільки рухатись завжди вперед, але й озирнутися назад, аби скласти пазл, що ховається в давнині, та зрозуміти минуле, його нерозгадані тайни.

За допомогою археології (від архео. і грец. *lygos* – слово, вчення) – науки, яка вивчає історичне минуле людства за речовими джерелами, будь-яка людина має можливість дізнатись про те, що відбувалось у далекі часи [1]. Знаючи минуле, прожите цивілізованими людьми, народами, ми можемо збагатити наше уявлення про те, як вони жили, коли нас ще не було, дізнатися, як відбувалося становлення людини від давнини до сучасності.

Наразі ця наука поповнюється та розширюється новими археологічними знахідками. 2018 та 2019 рр. на теренах України було знайдено багато рідкісних поховань та унікальних прикрас, які розкривають тогочасне життя людей, їх звичаї та обряди, побут [2–3].

1. Стародавня бронзова накладка, датована VI–VII ст., була знайдена археологами на Волині під час дослідження багатошарового поселення Марковичі-1. Ця фігурна пластина у виді хижого звіра була виконана за допомогою лиття та різьби. Міфічний образ звіра – один з основних елементів специфічного типу зооморфних прикрас, які були складовою частиною особливої групи старожитностей ранніх слов'ян, так званих «антів скарбів».

2. У Дніпропетровській області студентами КНУ ім. Т. Шевченка було виявлено кам'яного ідола, переробленого в хрест. Ця фігура була покрита християнськими і язичницькими символами. Археологи стверджують, що це перша подібна знахідка. Істориками припускається, що ця знахідка, яка більше ніж 2,5 метрів заввишки, – язичницький ідол, що був перетворений у православний хрест на початку XIX ст.

3. У храмі Параскеви в Буську, що на Львівщині, при виконанні будівельних робіт у вівтарній частині храму було знайдено литий бронзовий нагрудний хрест-складень (енколпійон). Перші згадки про нього сягають XII–XIII ст. Хрести-енколпійони є надбанням давньокняжої епохи. Вони поширювалися на Русі під час встановлення християнства. Як правило, усередину таких хрестів вкладали мощі святих.

4. Поблизу Полтавського селища Більськ археологами було знайдено поховання, в якому знаходилися останки скіфської дівчини та золоті прикраси. Вони є унікальними, бо мали вид двоярусного головного убору з трьома видами золотих платівок і сережок, а також браслет.

5. Археологами на Харківщині було знайдено підземне місто, яке є трьохсотлітніми катакомбами, що розташоване під сучасними житловими будинками. Зазначається, що катакомби мають не менше, ніж десять вулиць, що перетинаються між собою, десятки кімнат і навіть систему водопостачання. Археологи вважають, що там і до цього часу залишилися коштовності предків.

Під час роботи з джерельною базою були проаналізовані ключові археологічні знахідки, які дають можливість у певній мірі сформуванню уявлення про різні періоди історії України. Втім, для створення цілісної картини необхідно розглянути всю сукупність археологічних знахідок.

Література

1. Археология [Електронний ресурс] / Режим доступа: <https://dic.academic.ru/dic.nsf/bse/65371>, вільний (дата звернення 24.02.2020).

2. ТОП-10 украинских археологических находок 2018 года [Електронний ресурс] / Режим доступа: <http://argumentua.com/stati/top-10-ukrainskikh-arkheologicheskikh-nakhodok-2018-goda>, вільний (дата звернення 25.02.2020).

3. Сокровища нации-2019: что выкопали археологи с начала года [Електронний ресурс] / Режим доступа: <https://www.segodnya.ua/ukraine/sokrovishcha-nacii-2019-chno-vykopali-arheologi-s-nachala-goda-1329066.html>, вільний (дата звернення 25.02.2020).